

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою
Валявського ЗЗСО І-ІІІ ступенів
Городищенської міської ради
Черкаської області
Протокол № 7 від 24.12. 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор Валявського ЗЗСО І-ІІІ ступенів
_____ Ольга КОСТИНА
наказ № 127-О від 24.12.2021

**Положення
про внутрішній моніторинг якості освіти
у Валявському закладі загальної
середньої освіти І-ІІІ ступенів
Городищенської міської ради
Черкаської області**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про внутрішній моніторинг якості освіти (далі – Положення) Валявського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Городищенської міської ради Черкаської області (далі - ЗЗСО) регламентує порядок, процедуру, форми підготовки та проведення моніторингу якості освітнього процесу на рівні ЗЗСО (далі – моніторинг).

2. Положення розроблено на виконання законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, інших законодавчих актів, наказів МОН України, відповідно до Положення про Порядок проведення моніторингу якості освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 №17.

3. Положення спрямоване на визначення порядку організації, збору, системного обліку та аналізу інформації про організацію і результати освітнього процесу для ефективного вирішення завдань управління якістю освіти.

4. Моніторинг проводиться відповідно до Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», інших актів законодавства, Статуту ЗЗСО, цього Положення, програми моніторингу (далі – Програма).

5. Моніторинг проводиться з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти в ЗЗСО, установлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності до її поставленої мети, оцінювання причин відхилень від мети.

6. Принципами внутрішнього моніторингу є:

- узгодженість нормативно-правового, організаційного та методичного забезпечення його складових;

- безперервність, систематичність та системність, тривалість спостережень за якістю освітньої діяльності в ЗЗСО;

- об'єктивність одержання та обробки отриманої інформації під час моніторингу;

- своєчасність отримання, обробки та використання об'єктивної інформації про якість освіти в ЗЗСО;

- доцільність, перспективність запланованих моніторингових досліджень, їх спрямованість на розв'язання актуальних завдань розвитку загальної середньої освіти ;

- гуманність, прозорість та відкритість моніторингових процедур;

- безпека персональних даних;

- рефлексивність, що проявляється в аналізі якості результатів освітньої діяльності, здійсненні самооцінки;

- відповідальне ставлення до своєї діяльності суб'єктів, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу;

7. Положення визначає єдину систему здійснення внутрішнього моніторингу, а також обов'язки керівництва ЗЗСО щодо забезпечення системного підходу до організації збору, збереження, обробки та розповсюдження інформації.

8. Положення є внутрішнім нормативним документом відкритим для внесення необхідних змін та доповнень.

9. Положення схвалюється на засіданні педагогічної ради ЗЗСО та затверджується наказом директора.

10. Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу ЗЗСО.

II. Мета, завдання і функції моніторингу

2.1. Мета внутрішнього моніторингу :

2.1.1. Отримання оперативної, точної інформації про стан результативності освітнього процесу в ЗЗСО.

2.1.2. Виявлення дійсних результатів якості освіти і можливості на цій основі корегувати стратегію розвитку ЗЗСО, прогнозування тенденцій розвитку системи навчання в ЗЗСО.

2.1.3. Виявлення реального рівня кваліфікації педагогічних кадрів, їх підготовленість до вирішення інноваційних завдань.

2.1.4. Відстеження динаміки освітніх послуг, ефективність управління освітнім процесом.

2.1.5. Накопичення даних, необхідних для періодичного самооцінювання якості освітніх послуг ЗЗСО; аналітичне узагальнення результатів діяльності ЗЗСО.

2.2. Завдання внутрішнього моніторингу:

- виявлення ознак успіхів та недоліків управлінської і педагогічної діяльності;
- виявлення проблем, пов'язаних з організацією освітнього процесу;
- визначення рівня якості соціалізації учнів;
- визначення якості навчальних досягнень учнів, з'ясування динаміки їх змін;
- характеристика якості освітнього простору, а також фінансового кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення ЗЗСО;
- задоволення інформаційних запитів адміністрації й основних структур ЗЗСО щодо створення прогнозів, аналітичних, довідкових матеріалів.
- виявлення й оцінювання відповідності фактичних результатів діяльності педагогічної системи її кінцевій меті.

2.3. Предмет моніторингу.

Предметом внутрішнього моніторингу є динаміка змін в освітній системі ЗЗСО як основа його розвитку.

2.4. Функції моніторингу.

2.4.1. Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.

2.4.2. Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.

2.4.3. Координація діяльності організаційних структур, задіяних у процедурах моніторингу.

III. Об'єкти внутрішнього моніторингу.

Об'єктом внутрішнього моніторингу є система організації освітнього процесу в ЗЗСО.

Об'єктами внутрішнього моніторингу в ЗЗСО є:

3.1. Освітнє середовище:

- * ресурсне забезпечення (фінансове, матеріально-технічне, санітарно-гігієнічне);
- * навчально-методичне забезпечення (навчальні програми; підручники та посібники, інша навчальна література);

- * кадрове забезпечення;
- * інформаційне забезпечення;
- * академічна доброчесність.

3.2. Освітній процес та управлінська діяльність:

- * планування освітнього процесу;
- * зміст освітньої діяльності;
- * упровадження освітніх інновацій;
- * розвиток професійної компетентності педагогів;
- * психологічний супровід освітнього процесу;
- * участь батьків, громадськості в освітньому процесі;
- * матеріально-технічні, санітарно-гігієнічні, нормативно-правові, кадрові, фінансові, навчально-методичні умови здійснення освітньої та управлінської діяльності;

3.3. Результати освітнього процесу:

- * результати навчання та розвитку учнів, формування їх компетентностей.
- * особисті здобутки учнів у позаурочній діяльності (результати участі учнів в олімпіадах з навчальних дисциплін, конкурсах, змаганнях, турнірах);
- * результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників (кількість педагогічних працівників різних категорій, володіння вчителями інноваційними технологіями тощо).

IV. СУБ'ЄКТИ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

4.1. Участь у підготовці та проведенні внутрішнього моніторингу беруть:

- суб'єкти, які проводять моніторинг (далі - суб'єкти моніторингу);
- суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу (далі – ініціатори моніторингу);
- суб'єкти, які здійснюють науково-методологічний супровід моніторингу;
- суб'єкти, які залучаються до опитування, спостереження або виконання письмових робіт (завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження (далі - учасники дослідження).

4.2. Суб'єктами внутрішнього моніторингу можуть бути:

- адміністрація ЗЗСО;
- служба моніторингу, склад якої схвалено педагогічною радою та затверджено наказом директора ЗЗСО;
- педагогічний колектив;
- органи внутрішнього самоврядування;

4.3. Учасниками дослідження можуть бути:

- учні;
- педагогічні працівники;
- батьки, інші законні представники здобувачів освіти.

4.5. Кожний суб'єкт моніторингу реалізує специфічні для нього завдання.

V. ВИДИ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

5.1. Внутрішній моніторинг проводиться на рівні ЗЗСО. Внутрішній моніторинг ініціюється та проводиться ЗЗСО. ЗЗСО може визначати порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог Порядку проведення моніторингу якості освіти.

5.2. Види моніторингу:

5.2.1. За етапами навчання: стартовий, рубіжний, підсумковий.

5.2.2. За часовою залежністю: поточний, випереджаючий.

5.2.3. За частотою процедур: разовий, періодичний, систематичний.

5.2.4. За цілями проведення:

- інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема, із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);
- діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем (визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та інші);
- управлінський (відстеження й оцінка ефективності, наслідків і вторинних ефектів прийнятих рішень, розроблених програм).

5.2.5. За засобами, що використовуються:

- педагогічний (дидактичний, освітній, виховний (вивчення рівня навченості та вихованості учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);
- психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних ресурсний (визначення обсягів та якості забезпечення ЗЗСО матеріально-технічними, фінансовими, науково-методичними та іншими ресурсами);
- кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
- управлінський (оцінювання якості та ефективності управління ЗЗСО).

VI. Напрями моніторингу.

6.1. Діагностичний моніторинг (визначення рівня академічних навичок учнів незалежно від їх особистості).

6.2. Моніторинг діяльності (включає заміри «входу» і «виходу» системи).

6.3. Статичний моніторинг (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямами діяльності ЗЗСО, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення).

6.4. Динамічний моніторинг (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності).

6.5. Психологічний моніторинг (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності).

6.6. Внутрішній моніторинг ефективності (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому).

6.7. Моніторинг освітніх систем (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення).

6.8. Педагогічний моніторинг (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу).

6.9. Освітній моніторинг (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті).

6.10. Учнівський моніторинг (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети).

6.11. Моніторинг загальноосвітньої підготовки учнів (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами).

6.12. Змістовний (особистісно орієнтований) моніторинг (динаміка особистісного розвитку).

6.13. Моніторинг результативності освітнього процесу (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

VII. ЕТАПИ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

7.1. Терміни проведення моніторингу визначаються річним планом роботи ЗЗСО.

7.2. Моніторинг **включає три етапи:**

а) підготовчий — постановка мети, визначення об'єкта моніторингу, визначення критеріїв, показників оцінювання результатів дослідження, підбір інструментарію та механізму відстеження, визначення термінів, розробка Програми;

б) практичний (збір інформації та обробка результатів) — аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, спостереження за уроками, позакласними заходами, анкетування, цільові співбесіди, інтерв'ю, самооцінка;

в) аналітичний — аналіз та інтерпретація (узагальнення та пояснення результатів, визначення закономірностей, формулювання висновків тощо) результатів моніторингу систематизація та аналіз інформації, коректування, прогнозування, оприлюднення результатів моніторингу (інформування про результати моніторингу); розробка рекомендацій і пропозицій, формулювання висновків.

VIII. ПРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

8.1. Методами проведення дослідження під час моніторингу можуть бути:

- опитування (анкетування, інтерв'ювання);

- тестування;
- спостереження за освітнім процесом та освітньою діяльністю у ЗЗСО;
- аналіз документації ЗЗСО;
- аналіз статистичних даних про стан системи освіти за встановленими формами звітності;
- інші методи, визначені у Програмі.

8.2. Моніторинг може проводитися у формі:

- безпосереднього одержання інформації від учасників дослідження (за допомогою спостереження, інтерв'ювання тощо);
- опосередкованого одержання інформації від учасників дослідження (у письмовій та/або електронній формі, тощо);
- одержання інформації без залучення учасників дослідження (за допомогою вивчення документації, статистичної або оперативної інформації тощо).

8.3. Моніторинг може проводитися з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних і цифрових технологій, у тому числі дистанційно.

Під час проведення дослідження можуть використовуватися фронтальна, групова або індивідуальна робота учасників дослідження.

8.4. Програма розробляється та затверджується суб'єктом моніторингу. Програма оприлюднюється у будь-який спосіб, визначений суб'єктом моніторингу та узгоджений з ініціатором моніторингу (за його наявності).

8.5. У Програмі визначаються мета і завдання, суб'єкти, об'єкт(и), форми та методи, індикатори, умови (у тому числі місце проведення), процедури проведення відповідного моніторингу, порядок визначення результатів моніторингу, строки та форми узагальнення результатів моніторингу, а також оприлюднення результатів моніторингу (інформування про них).

У Програмі обов'язково зазначається вид моніторингу відповідно до пунктів розділу V цього Положення.

Суб'єкт моніторингу також може зазначити у Програмі про належність моніторингу, що проводитиметься, до інших видів моніторингових досліджень, визначених за певними науково обґрунтованими ознаками.

До Програмі додається графік проведення моніторингу. Програма розробляється на основі науково обґрунтованої методології з урахуванням вікових особливостей учасників моніторингу.

8.6. Моніторинг проводиться в терміни, визначені у Програмі. При визначенні термінів проведення моніторингу суб'єкт моніторингу має враховувати можливі ризики, пов'язані з надмірним навантаженням на учнів та педагогічних працівників внаслідок збігу кількох контрольних-вимірювальних заходів (зовнішнє незалежне оцінювання, державна підсумкова атестація тощо).

8.7. Моніторинг проводиться державною мовою, крім випадків, коли для досягнення цілей моніторингу доцільним є його проведення англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу, мовою корінного народу або національної меншини України.

Проведення моніторингу іншою мовою, крім державної, має бути обґрунтовано в Програмі.

8.8. Організація роботи та загальне керівництво щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію ЗЗСО.

8.9. Робота з проведення внутрішнього моніторингу здійснюється адміністрацією та службою внутрішнього моніторингу ЗЗСО, склад якої схвалений педагогічною радою та затверджений наказом директора.

8.10. Моніторингові дослідження вчитель координує та узгоджує з керівником методичного об'єднання, адміністрацією ЗЗСО.

8.11. Для проведення моніторингових досліджень використовуються лише апробовані технології.

8.12. Результати моніторингових досліджень педагогів узагальнюються за узгодженою формою.

8.13. Узагальнення моніторингових досліджень на рівні ЗЗСО проводить адміністрація або служба внутрішнього моніторингу.

8.14. Аналіз та обговорення підсумків моніторингових досліджень проводяться щороку на засіданнях методичних об'єднань, педагогічної ради, нарадах при директорів.

8.15. Матеріали моніторингових досліджень зберігаються протягом року.

8.16. Моніторинг може проводитись як під час освітнього процесу, так і в позаурочний час.

ІХ. Виконавці моніторингу.

9.1. Виконавцями моніторингу є:

заступники директора з НВР, керівники шмо або інших підрозділів методичної системи ЗЗСО, педагогічні працівники (соціальний педагог, психолог, логопед, педагог-організатор та ін.), учителі, класні керівники.

9.2. Функціональні обов'язки учасників моніторингу.

9.2.1. Адміністрація ЗЗСО:

- розробляє і втілює внутрішньошкільну систему моніторингу якості освіти і виховання;
  - установлює і затверджує порядок, періодичність проведення моніторингових досліджень;
- визначає шляхи подальшого розвитку ЗЗСО.

9.2.2. Служба внутрішкільного моніторингу:

- проводить моніторингові дослідження;
- аналізує результати моніторингу;
- веде облік результатів моніторингу;
- розробляє рекомендації з усунення виявлених недоліків.

9.3.3. Класний керівник:

- проводить контроль за всеобучем кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- своєчасно подає інформацію для моніторингу.

9.4.4. Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, підсумків за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для моніторингу.

X. Відповідальність щодо проведення внутрішнього моніторингу

10.1 Відповідальність за організацію роботи щодо здійснення внутрішнього моніторингу покладається на адміністрацію ЗЗСО.

10.2. Адміністрація ЗЗСО:

- * забезпечує виконання покладених на неї завдань із питань здійснення внутрішнього моніторингу відповідно до Законів України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, нормативно-правових актів щодо організації освітнього процесу, проводить внутрішній моніторинг, координує і контролює діяльність щодо забезпечення об’єктивності, валідності, надійності, врахування психолого-педагогічних особливостей, систематичності, гуманістичної спрямованості;

- * проводить єдину науково-методичну політику з питань здійснення внутрішнього моніторингу, упровадження нових технологій діагностування, спрямованих на забезпечення синхронності процесів спостереження, замірювання, отримання на цій основі знань про стан об’єкта з подальшим моделюванням, прогнозуванням та прийняттям відповідного управлінського рішення;

- * забезпечує опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування попередніх методик щодо здійснення внутрішнього моніторингу, здійснює контроль за їх виконанням;

- * веде облік моніторингових досліджень;

- * організовує підготовку та підвищення кваліфікації педагогічних працівників з питань здійснення моніторингових досліджень;

- * бере участь у міжнародному співробітництві з питань моніторингових досліджень.

10.3. Учасники дослідження повинні:

- * дотримуватися вимог проведення моніторингу, про які вони були поінформовані;

- * виконувати інструкції осіб, які проводять моніторинг, щодо процедури моніторингу;

- * виконувати завдання, оформляти виконану роботу згідно із правилами, визначеними в інструкції до неї;

- * після завершення часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), повернути матеріали моніторингу особам, які проводять моніторинг;

- * дотримуватися правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності;

- * виконувати роботу (завдання) на робочому місці, визначеному суб’єктом моніторингу.

10.4. Учасникам дослідження, які залучені до проведення моніторингу, забороняється:

- * приносити до місця проведення моніторингу небезпечні предмети і речовини, що становлять загрозу для життя і здоров’я людини;

- * заважати іншим учасникам дослідження виконувати письмову роботу (завдання);

* спілкуватися в будь-якій формі з іншими учасниками моніторингу протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), якщо інше не передбачено Програмою;

* псувати майно ЗЗСО, у приміщенні якої проводиться моніторинг, чи майно осіб, які перебувають у цьому приміщенні;

* використовувати в місці проведення моніторингу та мати при собі або на своєму робочому місці протягом часу, відведеного для виконання письмової роботи (завдання), засоби зв'язку, пристрої зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, а також окремі елементи, які можуть бути складовими частинами відповідних технічних засобів чи пристроїв, друковані або рукописні матеріали, інші засоби, предмети, прилади, що не передбачені процедурою проведення моніторингу (крім дозволених виробів медичного призначення, про наявність яких учасник дослідження повинен до початку виконання письмової роботи (завдання) повідомити особі, яка проводить моніторинг);

* виносити за межі місця проведення моніторингу матеріали моніторингу (якщо процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено збереження конфіденційності матеріалів моніторингу);

* персоналізувати роботу (крім випадків, коли процедурою моніторингу, визначеною в Програмі, передбачено персоніфікацію робіт учасників моніторингу).

10.5. У разі порушення учасником вимог проведення моніторингу, унаслідок чого може бути поставлено під сумнів надійність результатів моніторингу, учасник може бути не допущений до проведення моніторингу або видалений з місця проведення моніторингу.

Якщо порушення виявлено під час або після проведення моніторингу, роботу учасника може бути виключено з розгляду суб'єктом моніторингу.

10.6. Особи, що здійснюють моніторинг, несуть персональну відповідальність за достовірність і об'єктивність наданої інформації.

10.7. Особи, які організують моніторинг, несуть персональну відповідальність за обробку даних моніторингу, їх аналіз та використання, поширення результатів.

10.8. Педагогічні працівники несуть відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу.

10.9. Керівник методичного об'єднання несе відповідальність за дотримання критеріїв здійснення моніторингу на рівні свого методичного об'єднання

XI. Критерії здійснення внутрішнього моніторингу та очікувані результати.

11.1. Критерії внутрішнього моніторингу:

- об'єктивність з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;

- валідність для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв виміру та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю;

- надійність результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;

- врахування психолого-педагогічних особливостей передбачає диференціацію контрольних та діагностичних завдань;
- систематичність у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;
- гуманістична спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату;
- результати моніторингу мають тільки стимулюючий характер для змін певної діяльності.

11.2. Очікувані результати.

11.2.1. Отримання результатів якості освітнього процесу в ЗЗСО.

11.2.2. Покращення функцій управління освітнім процесом, накопичення даних для прийняття управлінських і тактичних рішень.

XII. ПІДСУМКИ ВНУТРІШНЬОГО МОНІТОРИНГУ

12.1. Результати моніторингу зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу (відповідно до Програми).

У звіті обов'язково вказуються індикатори використані для визначення результатів моніторингу, а також методика, застосована для їх обрахунків. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

12.2. Дані внутрішнього моніторингу можуть використовуватися для обговорення на засіданнях методичних об'єднань, нарадах при директорові, засіданнях педагогічної ради ЗЗСО.

12.3. За результатами моніторингу розробляються рекомендації, приймаються управлінські рішення щодо планування та корекції роботи.

12.4. Суб'єкти моніторингу надають особам, які брали участь у моніторингу, інформацію про його результати, до якої вони забезпечують відкритий доступ на веб-сайті ЗЗСО.

12.5. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

12.6. Контроль за проведенням моніторингу здійснює навчальна частина.

12.7. Це Положення може бути змінено чи доповнено рішенням педагогічної ради ЗЗСО.